

Dějepisectví 17. a 1. pol. 18. století

Různorodé tendence

→ **barokní dějepisectví, katolické**

JACQUES BOSSUET (1627–1704): *Discours sur l'histoire universelle*

- tradice katolického, teologického pojetí dějin
- od stvoření světa po Karla Velikého
- velkolepé slohové dílo, kazatelská výřečnost; dodnes považováno za jeden z vrcholů francouzského písennictví
- mimořádně působivé a čtené; v 19. stol. zdroj konzervativního myšlení

→ **prohlubování racionalismu a empirismu**

RACIONALISMUS

Mikuláš Koperník: *O oběžích sfér nebeských* (1543)

Galileo Galilei: *Vztahy země a slunce* (1632)

Isaac Newton: *Principia mathematica* (1687)

Kartezianismus

RENÉ DESCARTES: Rozprava o metodě (1644)

- důraz na kritičnost, jasnost
- protiklad naturalismu a historismu jako dvou různých principů výkladu skutečnosti
- **POEZIE – HISTORIE – TEOLOGIE – FILOZOFIE**; filozofie = matematika + fyzika + metafyzika) učinil hodnou jména vědy.

Aplikace kritického racionalismu v historii

→ vytvoření pomocných věd historických

- systematická a metodická kritika pramenů
- mnišské řehole

JEAN BOLLAND (1596–1665), belgický jezuita

- Ediční řada *Acta Sanctorum* (od 1643)
- sbírka biografického materiálu k životům svatým
- důkladná heuristika a kritika věrohodnosti pramenů

LOUIS TILLEMONT (1637–1698)

- **Dějiny římských císařů.** První systematické shromáždění pramenů k poznání pozdní antiky .

benediktini: **JEAN MABILLON** (1632–1707)

- *Acta Sanctorum ordinis St. Benedicti* = sbírka pramenů
- *De re diplomatica*
  - obhajoba vlastní metody (zejména proti útokům zejména ze strany jezuitů)
  - základy paleografie a diplomatiky

Charakteristické znaky dějepisectví v období 1600–1750

- ❖ shromažďování velkého množství fakt
- ❖ absence rozsáhlejších myšlenkových, filozofických konstrukcí
- ❖ historické dílo není tak ucelené jako v renesanci, nižší literární úroveň